
ÉLET-TUDOMÁNY-TÖRTÉNET: TUDOMÁNY, INFORMÁCIÓ, MEDIALITÁS

Kanizsai Orsolya terhessége és Nádasdy Ferenc születése¹

Orsolya Kanizsai's pregnancy and the birth of her son Ferenc Nádasdy

Bagi Zoltán Péter, levéltáros
MNL Csongrád megyei Levéltár
zoliszege@gmail.com

Initially submitted October 10, 2016; accepted for publication November 1, 2016

Ferenc, the first and only child of Nádasdy Tamás and Kanizsai Orsolya, was born after twenty years of delightful marriage. This was a turning point in the life of the famous couple, However the correspondence (which may give us insights to the family life of the palatine and his wife) was discussed already though new sources have been unearthed due to the recent scientific endeavours. These may alter or even change the understanding of these manners. In the present work, I attempt to discuss the last period of Kanizsai Orsolya's pregnancy and the birth of Nádasdy Ferenc. During this investigation I rely on the records of the prefect Sennyey Ferenc which may help us to define a more punctual birth date to Nádasdy Ferenc. Moreover, I intend to explain why Nádasdy Tamás was away from the birth of his son and what were the divination of the stars for the new-born.

Kulcsszavak: Nádasdy Tamás, Kanizsai Orsolya, Nádasdy Ferenc születése, Sennyey Ferenc, bába

Keywords: Nádasdy Tamás, Kanizsai Orsolya, birth of Nádasdy Ferenc, Sennyey Ferenc, wise woman

---

„Kegielmes uram, az én éltik való zolkálatomnak utána, értem, hoga az Úristen az ű nagi irkalmásákából adot az én kegielmes azoniomnak zép fiú makzatot. Az Úristen éltese ti kegielmetekel egietembe, kihez kegielmes legien az Úristen, hoga az ű kegielme teljesen felnevelkedése legien az Úristenek félelmébe, és az ű kegielme éltébe zabadécha mek az Úristen az orzáknak elvezet rézeit, kinek mekzabadulásába zolkálhason az ti kegielmetek zerelmes fia, az én ismeretlen uram, kiket agion az Úristen mekláthatni az ti kegielmetek zemeinek. Hálát adok az Istenemnek, ki az ű nagi kegielmesékébül ezt ata nekem érhetnem. Sem az Kanisai házból, sem az Nádasdi házból nádorispán nem volt, és az én életembe nád(o)rispánok fia nem volt. Az Úristen agion ezután ti kegielmeteknek töb fiú és leánizó makzatot, kiben örülhesen az ti kegielmetek lölke az Úristenek nagi hálaadásokal, amen.”² E

---

¹ Ezúton szeretnék köszönetet mondani Terbe Erikának, Szatlóczi Gábornak és Szabó Ádámnak a tanulmány/cikk megírásához nyújtott segítségükért. Utóbbinak nagyon köszönöm, hogy Nádasdy Ferenc horoszkópját szakszerűen lefordította.

² Óze, 1996, 172.

szavakkal köszöntötte Nádasdy Tamás nádort leghűségesebb, legbefolyásosabb és legfontosabb serviense, Csányi Ákos, 1555. október 7-én Kanizsáról írott levelében annak alkalmából, hogy megszületett fia, Nádasdy Ferenc. A Nádasdy-Kanizsay házaspár majd húsz évvel korábban kötött frigyének ő volt az első és egyetlen gyermeke is. Házasságuk tehát sokáig gyümölcstelen maradt, így nem csoda, hogy a gondoskodó apa és férj a távolból is igyekezett mindent tudni a kismama és a baba állapotáról. Az elmúlt közel másfélszáz esztendőben ennek a gondoskodásnak számtalan megnyilvánulását ismerhették meg az érdeklők, hiszen számos iratot adtak ki az általam kiválasztott időszakra vonatkozóan. Károlyi Sándor és Szalay József Kanizsay Orsolyától,³ Komáromy András Sárkány Antaltól,⁴ Vida Tivadar Fraxinus (Szegedi Kőrös) Gáspár doktortól, Orsolya asszonytól és Sárkány Antaltól,⁵ Őze Sándor pedig Csányi Ákostól adott közre leveleket. Azt is hihetnénk ezek alapján, hogy teljes ismeretanyaggal rendelkezünk a terhességet és a születést illetően. Ez azonban nem így van. Az utóbbi másfél évben kollégámmal, Szatlóczki Gáborral igyekeztünk Nádasdy Tamás és a hozzá kapcsolódó személyek 1526 és 1568⁶ közötti teljes levelezését összegyűjteni. A mostanra mintegy 15 000 iratból álló corpusunkban pedig szép számmal akadtak olyan levelek, amelyek eddig elkerülték a kutatók figyelmét, ám újabb szempontból világítják meg az eseményeket. Jelen munkámban tehát, a fent említett munkákkal kiegészítve, Sennyey Ferenc sárvári prefektus jelentései alapján mutatom be Kanizsay Orsolya terhességének utolsó szakaszát és Nádasdy Ferenc születését, valamint meghatározom a szülés pontos dátumát is. Mindezeket túl kitérek arra is, miért maradt távol Nádasdy Tamás fia születésétől és mit jövendöltek a csillagok az újszülöttnek.

A terhesség utolsó szakasza

A Kanizsay Orsolya mellé rendelt Fraxinus 1555. szeptember 30-i leveléből tudjuk, hogy a magzat fogantatását január első napjaira tették, amely alapján az orvos úgy kalkulált, hogy a szülésre körülbelül október 10-én kerülhet sor: „*Ha nagyságos úrnő január első napjaiban fogant. Ha valaki ugyanis 40 napot számol a magzat kialakulásának idejére, nyolcvan az első megmozdulásig, a születésre, a mozgás és a kialakulás napjain túl pedig 160 napot számol. Hiszen kétszer 81 (ez a megmozdulásig terjedő napok száma) kitesz százhatvanat, ha ehhez hozzáadod a kialakulás 40 napját és a megmozdulásig terjedő 80 napot, pontosan kijön a születés napja, tudniillik 9 hónap és tíz nap.*”⁷ Nádasdy Fraxinust, ahogyan ezt 1555. július 4-i, Sopronból küldött levelében le is írja, állandó jelentéstételre akarta szorítani: „*Nagyságtok levele a nagyságos úrnő dolgairól, amely aggodalmaskodik az ő egészsége miatt, s atyailag int engem orvosi kötelességemre.*”⁸ A doktor ezt kissé terhesnek is vélte, tartotta, aminek ugyanazon levelében egy szép hasonlattal hangot is adott: „*valójában a rohanó lovat (amint vélem) sarkantyúzza, de én a farkast fülénél fogom.*”⁹ Fraxinus még azt is megjövendölte, hogy a születendő gyermek neme fiú lesz. A Nádasdyhoz írt levelében ugyanis ezeket vetette papírra: „*Adja Isten, hogy ő is mindnyájunkat fiúgyermekkel*

³ Nádasdy, 1882, 93-96.

⁴ Komáromy, 1910, 536-542.

⁵ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 109-131.

⁶ Kutatásunk végpontjaként nem Nádasdy Tamás halálának időpontját (1562), hanem Kanizsa királyi kézbe adását jelöltük meg.

⁷ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 125.; Deáky-Krász, 2005, 69-70.

⁸ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 118.

⁹ U. o.

örvendeztessen meg! (Mint jómagam megítélem, bár véleményemet Nagyságtok – az okokat nem ismervén – meg szokta mosolyogni,...).”¹⁰ Szeptember 23-án pedig ezt írta Sárvárról: ”Nagyságtok rövidesen jó fiúnak lesz jó atyja, mégpedig Isten csodálatos segítségével Jézus Krisztus által.”¹¹

A nádor azonban, hogy csillapítsa aggodalmát és információéhségét, nem csupán Fraxinustól várt jelentéseket a kismama állapotáról, hanem a környezetében lévőkötől is. Kanizsai Orsolya soproni tartózkodása idején (1555 júniusának vége – júliusának eleje) a nádor Sárkányt kérte meg arra, hogy vigyázzon feleségére, aki meg is értette Nádasdy aggodalmát. Az történt ugyanis, hogy Orsolya asszony egész cselédségével a fent nevezett majorságában (az eredeti szövegben: kertjében) szállt meg a városon kívül, és a nagy esőzések miatt két napig ott is kényszerült maradni. A helyet azonban sem Fraxinus, sem Sárkány nem tartotta biztonságosnak. Utóbbi július 1-i levelében meg is írta, hogy „minekünk semmiképen nem teccik az, hogy asszonyok ő nagysága it kin hálna az kerben éjel, mert jól tugya te Nagyságod, hogy mostan sok féle apró nép vagyon.”¹² Nádasdy azonban megnyugodhatott hamarosan, hiszen a doktor július 4-én megírta neki, hogy aznap ebéd után a nagyságos úrnő a kertből Sopronba ment. Sajnos több levél nem maradt fenn Sárkánytól a július és október közötti időszokról, ám abban bizonyosak lehetünk, hogy mint az események szemtanúja folyamatosan írt a nádornak.

Sárkányhoz hasonlóan azonban a sárvári prefektus, Sennyey Ferenc is rendszeresen beszámolt Kanizsai Orsolya állapotáról Nádasdynak. Sajnos ezek sem maradtak az utókorra hiánytalanul, a meglévők forrásértéke azonban vitathatatlan. A hadi helyzet miatt a katonák mellett Vasváron tartózkodó nádort ugyanis prefektusa a lehető leggyakrabban tájékoztatta a Sárváron zajló eseményekről. Nem volt ritka, hogy napi két levelet is írt urának. Így volt ez szeptember 22-én is. „Az én kögyelmös asszonyom ez éjöl mint betekes volt, ma es mök mint betekös volt, csak az bábák,¹³ az kik ahoz valók, azok vannak az én kegyelmös asszonyomnál. Jólehet mök ma reköl írok vala kegyelmödnek, de feleséköm átal semmi könt az én kegyelmes asszonyom nöm akara, mast es az én kegyelmös asszonyom híre nélkül írtam kegyelmödnek, de mi mint najon jó remölljük istentől, jóra vagyon az mastani betekséke. Mi azt isszök, mek es akarám, hogy ércse kegyelmöd ez után és az mit értek, mindent írok az mihez elők löszek, de jó beteksék ez eremő vagyon kegyelmöd ez felő jó beteksékön, kit jóra had az mi édös mökváltó istenink.”¹⁴ Tehát a dél körül papírra vetett jelentés szerint Kanizsai Orsolya gyengélkedett és csak a bábák voltak mellette, valamint Sennyey felesége, aki mintegy közvetítői szerepet töltött be a hálószoba vagy hálókamra és a prefektus között. Ráadásul a nagyságos asszony nem is tudott arról, hogy urát tájékoztatják állapotáról.

Sennyey néhány óra elteltével, délután öt órakor már ezeket írta Nádasdynak: „Az után, hogy én írtam vala nagyságodnak az én kegyelmös asszonyom felel, hivata feleséköm, asszonyom szóvával mondá, hogy parancsolta az én kegyelmös, hogy nagyságodnak mek írjam, hogy ő nagysága betekes, és hadagozni közsel, és ezt az én kegyelmes asszonyom ízente, hogy mek írjam kegyelmödnek. Mely adagozást agyon az kegyelmes Úristen nagy eremikre, nagy vigaságukra, kit íszek istenbe, hogy mint az nagyságot adagozását, mint az én kegyelmös

¹⁰ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 122.

¹¹ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 124.

¹² Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) Országos Levéltár (OL) Magyar Kamara Archívuma (MKA) E 185 Nádasdy család levéltára (lt.) Missiles 31. doboz (d.) Nr. 71.; Komáromy, 1910, 537.

¹³ R. Várkonyi, 1990. 384-437.; Krász, 2003.

¹⁴ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 316.

asszonyomöt jóra agya nagy eremikre bátor ige nagyságot, hogy semmi nyavalája egyép nincs annál az én kögyelmös asszonyomnak, hanem az hadagozás, kit nagyságot jól tud, mi lögyen az hadakozás.”¹⁵ A feleség tehát a prefektuson keresztül próbálta megnyugtatni férjét, hogy minden rendben van vele. Sőt, még inkább férjétől a hadi helyzetről érdeklődött. Nádasdy egyébként erre a levélre válaszolt szeptember 26-án Vasvárról: „Megértettem Zsenyei [Sennyey] uramtól az te követségedet, kire röviden teszek választ. Első, ne értse az ellenség titkodat, másik, hogy az tennen Istentől adott eszedet senkire lévést tellességgel el ne hadd, harmadszor, titkon való vicehadnagyod is legyen, hogy ha főhadnagyodnak valami dolga történik, ne legyen fogyatkozásod, negyedszer, meg ne ijedj, hanem bízzál Istenben és élj az Isten adta eszeddel.”¹⁶

A nádort azonban valószínűleg az első levél megérkezése arra sarkallta, hogy Fraxinustól kérjen felvilágosítást, aki a maga jovialis stílusában válaszolt is neki szeptember 23-án: „Nagyságos úrnőm még eddig nem szült, de szerencsés szülés napja közeleg. Valamennyi előjel ugyanis napról napra egyre inkább egybehangzóan jön össze és gyarapszik. ...Ezen az éjjelen jól pihent, ám valamelyest fájdalmat érzett. Magam azt hívén, hogy az éjjel érkezik meg az új vendég, Pernezith [Perneszy György] és Sennyei urak tanácsára Sennyei úrnál aludtam, nehogy ebben is késedelmeskedés fordulhasson elő.”¹⁷

Még ugyanezen a napon Sennyey is levelet írt a nádornak. Ebben hosszasan biztosította feltétlen hűségéről és szolgálatkészségéről Nádasdyt, majd szinte utóiratként beszámolt Kanizsay Orsolyáról is: „az én kegyelmös asszonyom felől vajdánő asszonyommal szembe lök, azt mongya, hogy csak azomba vagyon, mint tonnap, mint volt set mök kövesé kin nap nyugozik mast asszonyom az az haloszik, de jó had isten mök nöm jelt el az időjő, mikor az Úristen elhozza az időt, jól agya isten í magonk istennök minyájon jó had.”¹⁸ A sárvári prefektus levele azért is fontos, mivel első alkalommal történik említést arról, hogy a terhes Kanizsay Orsolya mellett ott volt Nádasdy húga, Anna, az Egri csillagokból is ismert Majláth István egykori erdélyi vajda özvegye („vajdánő”).

Úgy tűnik a levelekből, hogy a nagyságos asszony lassacskán jobban lett, hiszen a sárvári prefektus szeptember 29-i levelében csak röviden ennyit tartott fontosnak lejegyezni egyéb, fontosabb katonai és birtokigazgatási ügyei mellett: „az én kegyelmes asszonyom jó vagyon, jó ekéssékbe, istennek legyen hálája.”¹⁹

Nádasdyt ez azonban semmiképpen sem elégíthette ki, hiszen a szülés időpontjának kérdésével „zaklatta” Fraxinust, aki a már fent említett szeptember 30-i válaszában levezette, hogy kilenc hónap és 10 nap alatt hordja ki a várandós asszony gyermekét, így a kis vendég születése október 10-e körül várható.²⁰

Úgy tűnik, hogy a doktor számtana csak a legfontosabb személyt, a várandós asszonyt nem nyugtatta meg. A következő napon, október 1-én ugyanis Kanizsay Orsolya írt a férjének Vasvárra: „én Istennek akaratjából egészséges vagyok. ...Ím, kildtem Kegyelmednek valami harmadfélszáz cipót és béléseket, hogy Kegyelmednek ezelőtt nem kildtem, Kegyelmed

¹⁵ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 315.

¹⁶ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 124.

¹⁷ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 124.

¹⁸ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 318.

¹⁹ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 319.

²⁰ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 125.; Deáky-Krász, 2005, 69-70.

megbocsássa, mert bizony mind az új vendégen vára kottam; nem tudom, hová lén el, immár nem tudom, mikorra kell várnom, de valamikorra Isten adja, akkorra kell várnom."²¹

A szülés

Mindeddig azt hihettük, hogy Nádasdy Ferenc születését egy személy, Sárkány Antal örökítette meg. Nádasdy Ferenchez írott október 7-i levele megtalálható mind a Komáromy, mind pedig Vida kiadásában.²² Valójában nem ő vetette papírra elsőként és a legrészletesebben a történeteket, hanem Sennyey, aki, ahogyan a leveleiből kitűnik, aznap háromszor is írhatott a nádornak. Első alkalommal valószínűleg csak egy rövid hírrel/levéllel küldött el egy lovasfutárt Vasvárra. Ezek után vetette papírra Sárkány a sorait, amelyet már többször említettem. Ez azért tűnik nagyon valószínűnek, mivel Sennyey következő levelében már hivatkozik erre az írásra.²³

A sárvári prefektus tehát délután négy órakor újra tollat ragadott. Levele elején igyekezett a feleségéért aggódó Nádasdyt megnyugtatni: „Vém az nagyságot parancsolagyát, kit Máté oza, én felesékkemöl azontól szembe lök, szólék vele mindenről. Mikor az Úristen az kis urat ez vilákra atta, adék asszonyomat helérolél nem hatták mozdolni, hanem az gyermek mássától es mök mentették. Ezt mongya felesékkem, hogy mindentől mektisztolt, jó módon, szépen, jól vagyon, hanem az mint szogot ez féle gyermek. Ágyos asszonyállat löni csak úgy vagyon, mört mast asszonyomnak minden teste belől sebes, minden csontai fájnok, de egyéb betekséke nincs, hála legyen istennök. Ételére így gondolnak Sárkány uram és felesékköm, fezet nöki, napjába háromszor hadnak enni, egy szagács csak asszonyomnak fez. Azt mongya felösékköm, hogy ma jól et, jó lány bort iszik. Ételre gondom vagyon, csak ércsem mi szüksék isten agaragyából reá gondolok. Szintén agor, hogy felmenök, ma három óra gorba felösékköm azt mondá, hogy aloszik, jól alut ma, jól nyogodot. Hála legyen istennök az kis urunk az nagyságot fia csoda jó elövön gyermek, jó ekössékö vagyon.”²⁴ A kismama és a gyermek is jól volt tehát a szülés után. Az Orsolya asszony körüli teendőket és kiszolgálását pedig Sennyey feleségére és Sárkányra bízták.

Ezek után Sennyey rátért a szülés eseményeinek megörökítésére: „Hála lögyen az Úristennök, mikor asszonyom gyermek ozása és hozzá beteküld, kilönc órán közdetet, az bábágot tíz órám híták be asszonyomhoz, enköm tizenköt óra előtt csak kövésé ívának fel, hogy asszonyom nöhezen volt, hogy az tizenköt órát mök ite, mök akor nöhezen vala, hogy egyöt ite az óra, akor es felötte nöhezen vala. Mikor egy óra után fél óra volna, agor annál es nöhezben vala. Mikor immár egy óra után fél óra volna, Pál bírónöt az mogyar bábát be ívák, de az nömet bába es tutta, és agorta, hogy be menen az mogyar bába es, de Pál bíróné keveset aznál, sem ártot, hanöm ugyan csak az német bába volt fej, jop csak emberöl cselökedet az nömet bába, mikor közel volna, két órához, azomba az Úristen ada az gyermeköt az kis urat, mint Gyorgy uram [Perneszy György], mint Dator uram [Fraxinus], mint Sárkány uram, mint én Sennyöy, ot fen az pitarba voltonk nagy foházgodásba mök halgata lön az gyermek, mi mintnyájon térdöre esénk, hálát adánk istennök azon helyön ide jevek az én ázomba, köttet ite az óra, azon helyön mök íram, de az bábák azt mongyák, hogy köt órán löt, mi itkin voltonk. Én hallottam az órát, de az bábák azt mongyák, hogy ugyan köt

²¹ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 126.

²² MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 31. d. Nr. 72.; Komáromy, 1910, 538.; „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 127-128.

²³ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

²⁴ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

órán löt, de én így értem, így hallottam(!) az órát, az mint kegyelmödnek mök írtam.”²⁵ Sennyey is tehát, hasonlóan Sárkányhoz a német bába elévülhetetlen szerepét domborította ki a szülés sikeres lefolyásában.²⁶ Emellett megemlítette a magyar bábát, Pál bírónét is, kifejezve, hogy jelenlétével ő sem nem használt, de nem is ártott. A férfiak Perneszy, Sárkány, Sennyey és Fraxinus pedig a pitvarban várták a híreket, aggódva és imádkozva.

A levél harmadik részében pedig a sárvári prefektus úrnője megbízásából kérlelte a nádort, térjen haza Sárvárra: „Mast fel hívatot vala az én kögyelmös asszonyom, hagyja hogy kegyelmödnek mök írjam, hogy csak egy óráik jejön kegyelmöd hozzá. Ugyan ikön körü kegyelmöd az én kegyelmös asszonyom, hogy ha löhecsékös, ha löhet kögyelmös uram jej haza egy óráik. Mört látom, hogy nagy szíve szerént várja kegyelmöd, ha löhecsékös. Az datort [Fraxinus] hónap korán kegyelmödhez küldöm az én magam kocsián. Ma az kegyelmöd szeköny jobágyival vígan laktam én es, nagy erembe voltonk. Az hatalmas Úristen tarcsa mök kegyelmöd sok jóval.”²⁷ Fraxinus azonban lemondta az utazást. Nádasdynak írt október 7-i levelében arra hivatkozott, hogy fél, nehogy valami baj történjen.²⁸

Ugyanezen a napon Sennyey harmadszor is írt a nádornak. Szinte már könyörgött, hogy térjen haza a feleségéhez: „Az Sárkány Antal uram levelöböl mek érte kegyelmöd, ha lehecsékös volna, jó volna nagyságodnak haza jeni egy óráik, honem továp, de ha kegyelmöd aza nem jehet es, Sárkányt oda kegyelmöd ivassa. Ércse kegyelmöd jop szertartást szerednök az én kögyelmös asszonyom ekösséköhez egy kevés időik. de jól tугya kegyelmöd az én kögyelmös asszonyom jó voltát, kivel az úristen szerette, hogy senkitöl magát nöm agarja elreteni, möly dolok illik es, de jóp módon agarnám, hogy volna ezt jól érte kegyelmöd, hogy mi szolgák, kik vagyunk csak annyia möhetink el bennö az mönnyire illik. Más az hogy mast semmikönt az én kegyelmös asszonyomnak ködvétmönköl szekni semmiböl. Kegyelmöd ennök orvosa, ki mök szerezhetet, mört én az mi én dolgom, mök lágya kegyelmöd, hogy rest nem löszek hozzá. Látom, hogy Sárkány uram gondot visel asszonyom ételőre.”²⁹

Vélhetőleg a nádor erre válaszul egy dörgedelmes levelet írhatott. Erre enged ugyanis következtetni Sennyey október 10-i levele, amelyben próbálja magát mentetetni: „tehecséköm szerént azon vagyok, de kegyelmös uram, mint ezekről én, mint kögyelmös uramtól bocsánatot körek, mint kögyelmös uramtól. Az mi kegyelmödnek jónak tecik, az én írásom vegyö elő kegyelmöd, az mi nöm tecik, mint kegyelmöd akaragya lögyen. Nö bánja kegyelmöd, mört isten tугya, hogy én jó vékre írtam mindent, mört sok jábor vár kegyelmöd, mint gazdak, mint szeköny, mint szolga, sok rendbeli ember. Látom, hogy senkinök nincs gongya reá, ki mint csak magára gondol. Mintezekről kögyelmös uram váloszt várok valami nagyságodnak jóvára vagyon, mindent azt mielő kegyelmöd, mört ennök mast vagyon időj. Az hatalmas Úristen tarcsa mök kegyelmöd sok jóval.”³⁰

Mikor született Nádasdy Ferenc?

²⁵ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

²⁶ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 31. d. Nr. 72.; Komáromy, 1910, 538.; „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 127.

²⁷ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

²⁸ „Szerelmes Orsikám...”, 1988. 128.

²⁹ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

³⁰ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 325.

Nagy Lászlónak a Nádasdy Ferenc életéről írt monográfiájában az szerepel, hogy főhőse 1555. október 6-án született.³¹ Honnan vehette ezt a dátumot a kitűnő hadtörténész? Valószínűleg a Károlyi és Szalay által közreadott Nádasdy levelezésben szereplő dr. Fabricius Pál csillagjóslatából, amelynek első mondatában az szerepel, hogy a „nádorfi” 1555. október 6-án délelőtt 2 óra 30 perckor jött a világra. Nádasdy Ferenc azonban nem ekkor született. Az előző fejezetben említett, hosszabb Sennyey beszámoló ugyanis világosan meghatározza a születés dátumát. A szemtanú prefektus leírja, hogy a kismama szülési fájdalmai október 6-án este kilenc órakor kezdődtek meg. A bábák 10 órakor érkeztek Kanizsai Orsolyához, a szülés azonban másnap, azaz október 7-én történt meg. A pontos időponttal kapcsolatban azonban vita alakult ki. A bábák állítása szerint ugyanis a gyermek hajnali két órakor jött a világra. Ezzel szemben Sennyey máshogy emlékezett. Sajnos azonban a délután négy órakor küldött levelében már pontos időpontot nem írt. Arra tett csak utalást, hogy azt az első levelében már megírta. A szám csak egész, fél, negyed vagy háromnegyed lehetett volna, hiszen Sennyey megemlítette, hogy hallotta az órát. Az egészet, tehát a két órát azonban kizárhatjuk, hiszen ezen támadt a vita. Valószínűleg a prefektus jegyezte le a nádornak a hajnali fél hármat, aki ezt az adatot adta meg Fabriciusnak.³² Tehát az óra és a perc azonos lehetett, ám a nap eltért. A helyzetet tovább bonyolítja, ha elolvassuk a horoszkópban elhelyezett vers első strófáját: „Az éjszaka, mely kettővel előzte meg október nónáját,” azaz október 7-ről írt.³³ Az bizonyos tehát, hogy Nádasdy Ferenc október 7-én hajnalban két órakor vagy azt követően nem sokkal jött a világra.

Fabricius horoszkópja

Nicolaus Gabelmann 1593-ban a *Tizenkét diskurzus* című emlékiratának 24. fejezetében Nádasdy Ferencet egyenesen a magyar csapatok főparancsnokának javasolta. Katonai sikereire utalva megjegyezte, hogy „manapság tündököl, mint az esthajnalcsillag az égen.” Emellett négy okot is felhozott, amellyel javaslatát alátámasztani szándékozott: Nádasdy erényeit, hadban szerzett tapasztalatait, személyes és családjának tekintélyét és szerencsését.³⁴ A 38 éves gróf már jelentős katonai pályát futott be ekkorra, a tizenöt éves háború elejére. Fabricius horoszkópjának az elemzésére nem vállalkozhatom csillagászati szempontból, mivel ez olyan ismereteket követel, amelyekkel nem rendelkezem. Úgy gondolom azonban, hogy a szöveg fordítását érdemes közreadni egy függelékben, és most csak főbb megállapításaira felhívni a figyelmet.³⁵ Fabricius egészséges és hosszú életet jósolt neki, megjegyezve, hogy a Hold a saját házában van, és bár a Szaturnusz próbálja meggyengíteni, és különösen gyermekkorában első négy évében elpusztítani, de a Jupiter és a Vénusz olyan erősen ellenállnak ennek, hogy ezen okok miatt semmi sem árthat az életének, hacsak Isten, a legfőbb és első ok a maga részéről nem akarja másként. A horoszkóp szerint Nádasdy Ferenc forróvérű lesz, ám egy kevés melankólia is befolyásolni fogja éltét. A betegségeket és testi jellemzőket tekintve pedig azt állapította meg, hogy a gyermek nem fog betegségektől szenvedni; mivel azonban a hatodik házat uraló Szaturnusz négyszögben irányul felé, a horoszkópot uraló bolygóhoz pedig ellentétesen, ez gyakori fejfájást, légúti betegségeket, köhögést, vérhast, lábtörést, daganatot és szembetegségeket jelöl. A Mars merésszé teszi, de

³¹ Nagy, 1987, 279.

³² MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 33. d. Nr. 324.

³³ Nádasdy, 1882, 226.

³⁴ Haus-, Hof- und Staatsarchiv Hungarica Allgemeine Akten Fasc. 124. Fol. 84v-86v.

³⁵ A horoszkópról legutóbb: Zsoldos, 2015, 261-272.

sérüléssel fenyeget a fején vagy az arcán, illetve lóról vagy magas helyről történő lezuhanással. A Szaturnusz különösen gyermekkorában próbál ártani a fiúnak, a fejen kiütözhető betegségekkel és görcsökkel. Fabricius végezetül tehetségét és lelki javait, haragját, szerelmeit, méltóságait, házasságait, útjait, barátait, gyermekeit, gazdagságát, ellenségeit és halálát igyekezett megjövendölni. Tehetségét illetően a horoszkópban azt olvashatjuk, hogy mivel a Merkúr a Mérlegben áll, azt mutatja, hogy tanulékony természetű lesz, és helyesen tudja majd a dolgokat megítélni és dönteni róluk; jelöl továbbá nem közönséges ékesszólást, sőt, ez az elhelyezkedés azt is mutatja, hogy ez az ember szellemének minden erejével a filozófiának szenteli magát, különösen a fizikának, a geometriának, de az aritmetikának, az asztronómiának és hasonlónak is. Mivel a Merkúrhoz a Vénusz és a Mars is csatlakozik, így ügyei intézésében és az ékesszólásban költői és zenei hajlamú lesz, emellett készséges, serény, bátor és harcias. Ezek kiéleltetik az elméjét, illetve tehetségessé lesz a hadi ügyekben. A Vénusz elhelyezkedése miatt a hölgyek nagy kedvelője lesz, és lelkesedni fog mindenért, ami a gyönyörrel és a szerelmi dolgokkal kapcsolatos. A Mars pedig haragvóvá és bosszúállóvá teszi.

A Szaturnusz azonban szemben áll a Merkúrral, ez elgondolkodóvá teszi, mély gondolatokkal lesz elfoglalva, de ezzel együtt gyanakvó és valamennyire irigykedő lesz. Tehát természetét teljesen a filozófiai és a hadi dolgok foglalják majd le.

Fabricius szerint csillagképe nagy méltóságokat és királyi kegyet jelöl. A Szaturnusz azonban azt jelzi, hogy öregek és irigyek ártani fognak neki és bántják. Mivel azonban a Merkúr uralja a horoszkópot ezért a saját erőfeszítéséből és tetteivel emelkedik majd ezekre a méltóságokra. Nádasdy Ferenc horoszkópja nagy gazdagságot ígért. A gyermek azonban fényűző életmódjával sokat el is fog költeni. Az örökségeit elveszíti, ám visszaszerzi. Pereskedik majd, mivel a Szaturnusz a születése idején éppen visszafelé haladt.

A halála vagy hosszú és sokáig elhúzódó betegség után fog bekövetkezni, vagy golyó teríti le a háborúban, vagy magasról lezuhan. Nemes és hatalmas barátai lesznek. Az ellenségei azonban szaturnuszi öregek, irigyek, öregasszonyok, árulók és bárdolatlan emberek.

Végezetül a horoszkóp fényes és tisztességes házasságot jósolt a gyermeknek. Életében egynél több felesége lesz. Az egyikük özvegy, de valamennyien szépek és egy kissé házsártosak. A horoszkóp azonban azt mutatta, hogy nagy vagyont és fényes hozományt fog kapni az asszonyoktól. Fabricius szerint több gyermeket fog nemzeni. Nagyobb részük azonban lány lesz, és nem fiú. Utóbbiak nem is fogják túlélni. A horoszkóp készítője azonban egy csöppnyi reménysugárt is adott ebben a kérdésben, miszerint mindezt biztosabban csak majd az ő születésükben lehet meglátni.

Végigtekintve Nádasdy Ferenc életén azt mondhatjuk, hogy Fabricius horoszkópja is olyan sikeres, általános és frázisokat puffogtató volt, mint a mai kor hasonló sajtótermékei. Mindenesetre mit is kívánhatott egyebet fiának egy olyan apa, aki homo novusként emelkedett fel saját tehetsége, politikai és katonai képességei, jó kapcsolatai, valamint kitűnő házassága révén?³⁶

Miért nem volt jelen Nádasdy Tamás fia születésénél?

Végezetül nagyon röviden érdemes kitérni arra, miért nem lehetett személyesen jelen a nádor fia születésénél. Egyszerűen az 1555 őszen kialakult hadi helyzet tartotta távol Sárvártól.

³⁶ Dominkovits - Pálffy, 2010, 1085-1120.

Tojgun budai beglerbég augusztus 30-án elindult seregével Somogy vármegye területének meghódítására. Előőrse szeptember 6-án ért Kaposvár alá, amelyet őrsége szeptember 20-ig védelmezett. Tojgun csapatai ezt követően elfoglalták az elhagyott Koroknát és Pacódot, majd átkeltek a Rinyán és Babócsa alá vonultak. Ennek őrsége október 1-én szabad elvonulás fejében feladta a várat. A keresztény katonákat Berzencére kísérték. Tojgun pasa ekkor seregével a Kerecsényi László parancsnoksága alá rendelt Szigetvár alá vonult. A nem túl neves ostrom mindössze hat napig, október 4-től 9-ig tartott.³⁷ Az ostromlók azonban nem rendelkeztek megfelelő ostromszerekkel ahhoz, hogy sikert érjenek el. Nádasdy Ferenc tehát pontosan Szigetvár ostroma idején jött a világra. Csányi, a már a bevezetőben idézett levelének utolsó részében külön ki is tért Kerecsényi nehéz helyzetére.³⁸ Atyjának, a nádornak saját birtokai és az ország biztonsága érdekében a megtámadott terület védelmét kellett szerveznie. A nádori katonaságot és a vármegyei csapatok jelentős részét Kanizsára rendelte, míg maga a megmaradt erővel és a rábaközi lovassággal Vasvárnál állt. Azt is írhatnám patetikusan, hogy a haza üdvét saját boldogsága elé helyezte. Mégis azonban azt feltételezhetjük, hogy Nádasdy egy nagyon rövid időre mégis hazalátogatott feleségéhez még a szülést megelőzően. Ádám deák ugyanis október 2-án Vasvárról írt levelet a nádornak.³⁹ Ez természetesen nem jelenti automatikusan azt, hogy Nádasdy Sárvárra utazott, de az tény, hogy október 1-e és 3-a között nem küldött neki levelet sem a felesége, sem a prefektusa. Másrészt, ha politikai vagy katonai ügyben lett volna távol az éppen megmustrált hadaktól, akkor a deákat is magával vitte volna.

Összefoglalás helyett

A 19. század vége óta szinte folyamatos a Nádasdy-Kanizsay és a hozzájuk kapcsolódó személyek levelezésének kiadása. Ennek ellenére azonban még mindig nem teljes körűek és nem pontosak ismereteink. Tanulmányomban az új kutatások alapján felfedezett Sennyey levelekre alapozva új megvilágításba tudtam helyezni a szülés előtti időszakot. Újabb, pontosabb információkhoz sikerült hozzájutni a szüléssel kapcsolatban, és így annak dátumát is újra meg lehetett határozni. Emellett választ kaphattunk arra, hogy az aggódó nádor a kialakult hadi helyzet miatt maradt távol fia születésétől.

Bibliográfia

- DEÁKY Z. – KRÁSZ L., *Minden dolgok kezdete, A születés kultúrtörténete Magyarországon (XVI-XX. század)*, Budapest, 2005.
- DOMINKOVITS P. – PÁLFFY G., *Küzdelem az országos és regionális hatalomért. A Nádasdy család, a magyar arisztokrácia és a Nyugat-Dunántúl nemesi társadalma a 16-17. században (2. rész)*, Századok 144 (2010) 5. sz. 1085-1120.
- KOMÁROMY A., *Magyar levelek a XVI. századból, Nyolczadik közlemény*, Történelmi Tár 33 (1910) IV. füzet, 517-542.
- KRÁSZ L., *A bába történeti szerepváltozása a 18. századi Magyarországon*, Budapest, 2003.
- Nádasdy Tamás nádor családi levelezése*, Szerk.: KÁROLYI Á. és SZALAY J., Budapest, 1882.
- NAGY L., *Az erős fekete bég Nádasdy Ferenc*, Budapest, 1987.

³⁷ Óze, 1996, 151-173.; Szvitek, 1999, 47-64.; Szatlóczi, 2016.

³⁸ Óze, 1996, 172.

³⁹ MNL OL MKA E 185 Nádasdy család lt. Missiles 28. d. Nr. 38.

ÖZE S., *500 magyar levél a XVI. századból. Csányi Ákos levelei Nádasdy Tamáshoz 1549-1562, I. kötet*, Budapest, 1996.

SZATLÓCZKI G., *Az elfeledett végvári hősök, Zrínyi Miklós és Szondy György kortársai, Kaposvár török ostroma 1555-ben.* missiles.blog.hu letöltve: 2016.09.17.

„Szerelmes Orsikám...”, *A Nádasdyak és Szegedi Kőrös Gáspár levelezése*, Magyar Levelestár, Fordította, válogatta, a szöveget gondozta és a jegyzeteket írta VIDA T., Budapest, 1988.

SZVITEK R. J., *Az 1555-ös török hadjárat a Dél-Dunántúlon*, = PPKE Műhely-tanulmányok, Budapest, 1999. 47-64.

R. VÁRKONYI Á., *Közgyógyítás és boszorkányhit. Mária Terézia boszorkánypereket beszüntető törvényének újragondolásához*, Ethnographia, Magyar Néprajzi Társaság folyóirata 101 (1990) 3-4. 384-437.

ZSOLDOS E., *Libellus Auguriorum: asztrológiai táblázatok*, Magyar Könyvszemle 131 (2015) 3. 261-272.

Függelék

Vélemény a nagyságos és nemes Nádasdy Ferenc úr születéséről, Paulus Fabricius királyi matematikusnak és az orvostudomány doktorának tollából.⁴⁰

A nagyságos Nádasdy Ferenc gróf úr 1555. október 6-án született, délelőtt 2 óra 30 perckor. Ének a nagyságos és nemes Nádasdy Ferenc születéséről, aki 1555 októberében született, Paulus Fabricius királyi matematikus és orvosdoktor tollából.

Az éjszaka, mely kettővel előzte meg október nónáját, nagy dicsőséggé vált a Nádasdy ház számára: ugyanis ez hozta világra a jeles nemzetség szülöttjét, aki atyja dicsőségére fog felnőni és a helyébe lép majd. Keresik, hogy mit rendelt számára az égi sors és a csillagok, és hogy milyen élete lesz e férfiúnak? Így mondja nekem a végzet: apja nyomába fog érni, erkölceiben és lelkében méltó lesz az atyja megbecsülésére; foglalkozik majd a műzsákkal, foglalkozik Apolló mesterségeivel, és egyszersmind Mars háborús fegyvereivel is foglalkozik. Nagy gondja lesz rá, hogy a költők verseit olvassa, és hogy a megfelelő szavakat váltakozó verslábakba rendezze. Gondja lesz rá, hogy felemelkedjen az ég magasához, és hogy az egész égbolton minden csillagot ismerjen. Gondja lesz rá, hogy megismerje a történelmet, hogy éneket költsön, sőt, hogy a zengő lant húrjait pengesse. Gondja lesz arra is, hogy háborúban futamítsa meg a szörnyű törököket, mert erős kézzel fog merész háborúkat vezetni, és a haza határait megvédi az ellenségtől, hogy övéit a vágyott békével tehesse boldoggá. Nem fog habozni, hogy a hazáért ontsa a véré, így vérenek kiömöltével boldogan hagyja el az élet. Ilyen hajlamokról, ilyen erkölcsökről beszélnek hát a csillagok. Kívánom, hogy tegye szerencsésé az, aki a csillagokat uralja.

Először az kerül megállapításra, hogy mi volt egymáshoz képest az egyes bolygók helye, ereje, méltósága és állapota, továbbá a horoszkópi hely⁴¹ és más ide tartozó égi jelenségek.

A Nap 21 fok 40 percnél jár, csökkent erejű és a tetőpontjával ellentétes jelben, kívül minden bolygó sugarán, a föld alatt, a kilencedik ház⁴² eleje körül. Mindez nem rossz helyzetet mutat, hanem a Nap gyengeségét.

A Hold, amely ennél a születésnél (mivel éjszaka történt) a fényadó szerepét betölti és éjjel a Nap szerepét játssza, királyi házban helyezkedik el és nagyon erős a saját házában, azaz a Rákban, és szerencsés annak a mértéknek a szempontjából, amelyet fejnek neveznek. Ezek jó, erős dolgok. Mindehhez járul még, hogy a Holdat a legjobb háromszögű

⁴⁰ Nádasdy, 1882, 226-231.

⁴¹ *Locus horoscopans* (később mintha a *signum horoscopans* kifejezést is erre használná, néhol pedig egyszerűen horoszkópnak hívja): amennyire meg tudtam állapítani a korabeli szövegekből, ez az adott személyhez tartozó csillagjegyet jelenti (a mai naptárak szerint ez a mostani esetben a Mérleg, amit alátámaszt, hogy a későbbiekben többször emlegeti).

⁴² Amikor horoszkópot állítanak fel egy meghatározott hely koordinátáira és a pontos időt tekintetbe véve, a földről kivetített nézőpont alapján fix pontként kijelölhető a szimbolikus horizontvonal és a legmagasabb pont, ezek lesznek az óraszámaphoz hasonló ábra sarokpontjai. A történelmi koronként változó világnézetek és az asztrológia fejlődése szerint különböző számítási módok adják azt a különbséget, amely szerint a horoszkóp változatlan sarokpontjai közötti területet felosztották az asztrológusok. Itt most valószínűleg tényleg óraszerűen, tizenkét cikkelyre van felosztva az ég, és mindegyik részhez hozzákapcsoltak egy bolygót és egy csillagjegyet (illetve további alrészekre is felosztották őket).

nézőpontból⁴³ érik a Jupiter sugarai, illetve hogy a Vénusz és a Merkúr is erős és szerencsét jelentő sugarakkal tekintenek rá. Maga a Hold szintén nagyon jó hatszögben tekint a horoszkóp helyére.

Ezek mind nagyszerűek, de most egy meglehetősen rossz dolog következik, mégpedig a Szaturnusz négyszöge a Hold felé, de itt érdemes megfontolni, hogy nem annyira erős a Szaturnusz, ahogy az mindjárt bemutatásra kerül.

A Szaturnusz csillaga a Kos első tizedében halad, viszont ugyanezen a helyen leszáll a legmagasabb pontjáról és visszaesik; emiatt van, hogy nem annyira erős. Háromszögű aspektussal tekint a Marsra, ami közepes, a Holdra pedig négyszögűvel, ami – mint feljebb említettük – rosszat jelent. Nincs semmi jó ebben az alakzatban, de nem hordoz erős jelentést. Ellentétesen tekint a Vénuszra és a Merkúrra, ami szintén nem annyira örvendetes. Mivel azonban a Vénusz és a Merkúr erősebbek, nem árt túlságosan.

A Jupiter a Skorpió 10. fokán van, egy Lanx-nak nevezett állócsillag mellett, a harmadik házban, a Hold erős háromszögű sugarában, a horoszkóp erős hatszögű aspektusában. Mindezek jó és szerencsés dolgokat jelölnek.

A Mars a Nyilasban van, a szöglet szerint erős és jó, a Szaturnusz erős háromszögű aspektusában. Ez nem rossz. Viszont a Merkúr és a Vénusz hatszögében áll: ez a tehetséget tekintve ígéretes, de a vágyat tekintve nem, ahogy majd később elmagyarázzuk. Továbbá a horoszkópi jel négyszögében áll: ez részben jó, részben rossz. Ebben az összefüggésben azt sem szabad kihagyni, hogy a Mars és a Jupiter befogadják egymást, még ha nem is kölcsönös aspektusban vannak.

A Vénusz a Naptól keletre, a saját házában van, vagyis a Mérlegben, az ég második házában, összekapcsolódva a Merkúrral, a Mars erős aspektusában; mindezek erős és nem rossz jelentést hordoznak. Továbbá szemközt helyezkedik a Szaturnusszal, ami nem annyira jó, de a Vénusz erősebb.

A Merkúr, a horoszkópi jel ura, erős, a Mérlegben kelet felől kapcsolódik a Vénuszhoz, a Mars erős hatszögében, a Hold négyszögében (ami nem rossz), közepes ellentétben a Szaturnusszal. Mindezek a Merkúr kiváló helyzetét mutatják.

A horoszkóp régióját, azaz keletet, a Szűz jele uralja (ami a Merkúr háza), a Hold jó hatszögű aspektusában és a Jupiternek is szerencsés aspektusában, viszont a Marsnak már nem olyan jó, négyszögű aspektusában; a Vénusszal együtt való uralma szerencsés. Mindezek azt mutatják, hogy a horoszkóp állapota nem rossz.

Az ég közepe az Ikrek jelének elejében áll, ami a Merkúr házához tartozik. Továbbá erősen tekint az ég közepének csúcsára a Merkúr, szintúgy a Vénusz. Ez jó.

Miután mindezt megállapítottuk és leszögeztük, hogy általánosságban mi vonatkozik az egyes bolygókra, most – szerencsés lábbal, mintegy kitaposott úton – térjünk rá a bolygókból és azok helyzetéből, jellegéből levonható következtetésekre.

Az élete

Az élők minden fajtájának a legjobb és legnagyobb Isten adja az életet; de ahogyan a teremtésében a szülőket használja közvetítő eszközként, úgy az életben nagyrészt égi közvetítő eszközzel él, azaz a csillagokkal.

⁴³ A bolygók egymással kapcsolatban, fényszögben (aspektusban) állnak. Ezek a fényszög kapcsolatok bizonyos figurákat alkotnak.

Ebben a születésben, minden mást mellőzve, azonnal a Holdat veszem az élet jelzőjének. Ez ugyanis erős és alkalmas helyen van ahhoz, hogy megfeleljen e feladatnak, a saját házában. Tehát egészséges, hosszú életet jósol. És bár a Szaturnusz négyszögből próbálja meggyengíteni a Holdat, és különösen a gyermekkor első négy évében elpusztítani, azonban a Jupiter és a Vénusz olyan erősen ellenállnak neki, hogy ezen okok miatt semmi sem árthat az életének, hacsak Isten, a legfőbb és első ok a maga részéről nem akarja másként.

A testnedvek vegyülési aránya

A test összetétele nagyrészt a mag természetétől függ, azonban jelentősen befolyásolják a csillagok is; különösen a testnedvek vegyülési aránya és a lelkület függ a csillagoktól. Ebben a felállásban – mindent összevetve és a döntéshozatalhoz felhasználva, amit fel kell használni – úgy találok, hogy a test tele lesz forró vérrrel, és egy kevés melankóliával. Ami a melankóliát illeti, azért gondolom így, mert a Szűz ezt okozza a horoszkópban, továbbá mert a Szaturnusz rátekinthet a horoszkópot uraló bolygóra.

A betegségek és a testi jellemzők

Első helyen: az erős és szerencsés helyzetű Hold, a Jupiter és a Vénusz erős sugaraiban, azt mutatja, hogy a gyermek nem fog betegségektől szenvedni; mivel azonban a hatodik helyet uraló Szaturnusz négyszögben irányul felé, a horoszkópot uraló bolygóhoz pedig ellentétesen, ez gyakori fejfájást, légúti betegségeket, köhögést, vérhast, lábtörést, daganatot és szembetegségeket jelöl. A horoszkóp négyszögében lévő Mars merésszé teszi, de sérüléssel fenyeget a fején vagy az arcán, illetve lóról vagy magas helyről történő lezuhanással. A Szaturnusz különösen gyermekkorában próbál ártani a fiúnak, a fejen kiütkező betegségekkel és görcsökkel. Mivel azonban maga is száraz és száraz jelben áll, remény van a tőle való megszabadulásra, vagy arra, hogy egyáltalán nem fog ártani.

Tehetség és lelki javak, harag, szerelmek, méltóságok, házasság, utak, barátok, gyermekek, gazdagság, ellenségek és halál

A tehetség mindenekelőtt a Merkúrtól függ és a horoszkóptól. Ebben a felállásban a Merkúr uralja a horoszkópot; és mindkettőt, vagyis a horoszkópot és a Merkúrt is jó sugaraiba fogja a Hold. Ebből következik, hogy a gyermekben a test és a lélek jó és alkalmas módon fog megfelelni egymásnak. Mivel pedig a Merkúr a Mérlegben áll, azt mutatja, hogy tanulékony természetű lesz, és helyesen tudja majd a dolgokat megítélni és dönteni róluk; jelöl továbbá nem közönséges ékesszólást, sőt, ez az elhelyezkedés azt mutatja, hogy ez az ember szellemének minden erejével a filozófiának szenteli magát, különösen a fizikának, a geometriának, de az aritmetikának, az asztronómiának és hasonlóknak is.

Mivel pedig a Vénusz is kapcsolódik hozzá, ez nagy szeretetet jelent a tanulás iránt, továbbá kellemet az ügyei intézésében és az ékesszólásban: költői és zenei hajlamúvá teszi.

Mivel egy alakzatba került vele a Mars, ez készségessé, serénnyé, bátorrá, harciassá teszi és kiélesíti az elméjét, illetve tehetségessé teszi a hadi ügyekben.

Mivel a Szaturnusz szemben áll a Merkúrral, ez elgondolkodóvá teszi, mély gondolatokkal lesz elfoglalva – de ezzel együtt gyanakvó és valamennyire irigykedő lesz. Ebből megérthető, hogy a természete teljesen olyan lesz, hogy filozófiai és hadi dolgok foglalják majd le.

Az aszcendens négyszögében⁴⁴ lévő Mars haragvóvá és bosszúvágyóvá teszi.

⁴⁴ Az aszcendens az az állatövi jegy, amely a születés pillanatában kel fel a keleti horizonton.

Az ilyen körülmények között elhelyezkedő Vénusz a nők nagy kedvelőjévé és kimondottan vágytelivé teszi, azaz lelkesedni fog mindenért, ami a gyönyörrel és a szerelmi dolgokkal kapcsolatos.

Az égbolt közepén, a Boggal⁴⁵ együtt elhelyezkedő Hold (a Jupiter, a Vénusz és a Merkúr jó aspektusaival) nagy méltóságokat és királyi kegyet jelöl. A Szaturnusz négyszöge azonban azt jelzi, hogy öregek és irigyek ártani fognak neki és bántják. Viszont mivel a Merkúr uralja a horoszkópot és egyidejűleg az ég közepén helyezkedik el, olyanná teszi, hogy a saját erőfeszítéséből és tetteivel emelkedik majd ezekre a méltóságokra. Ezt a következtetést erősíti, hogy maga a Vénusz is erősen küldi sugarait az ég középpontjára.

Ez a születés nagy és bőséges gazdagságot ígér. A gyermek viszont fényűző életmódjával sokat el is fog költeni. Az örökségei mozdíthatatlanok lesznek, bár néhányuk esetében kétségei lesznek: elveszíti és visszaserzi őket, pereskedik majd, mivel a Szaturnusz a születése idején éppen visszafelé haladt.

A négyszögben lévő Mars azt jelenti, hogy háború vagy tűz által elpusztul valami az atyai örökségből. Ezt én a saját példámon és káromon tapasztaltam meg.

Szerencsés és megbecsülést hozó utakat fog tenni.

A halála vagy hosszú és sokáig elhúzódó betegség után fog bekövetkezni, vagy golyó találatától háborúban, vagy magasról történő lezuhanástól. Ugyanis a nyolcadikban⁴⁶ lévő Szaturnusz ilyesmit jelent.

Nemes és hatalmas barátai lesznek, az ellenségei pedig szaturnuszi öregek, irigyek, öregasszonyok, árulók és bárdolatlan emberek.

Az erős helyzetben lévő Hold és Vénusz, valamint a hetedik helyet⁴⁷ uraló Jupiter (ami a Vénusszal együtt jó) fényes és tisztességes házasságot jelöl. Életében több mint egy felesége lesz, az egyikük özvegy, de valamennyien szépek és egy kissé házsártosak lesznek. Mivel azonban a Jupiter és a Vénusz uralja a hetedik helyet, a Vénusz pedig a másodikban van, ez azt mutatja, hogy nagy vagyont és fényes hozományt fog kapni az asszonyoktól.

Több gyermeke is lesz, nagyobb részük azonban lány, és nem fiú, és a fiúk nem is fogják túlélni. Mindezt azonban biztosabban meg lehet majd látni az ő születésükben.

Isten kormányozza a csillagokat.

⁴⁵ Egy csillag a Halak csillagképben.

⁴⁶ Ti. házban.

⁴⁷ Talán itt is a házra gondol.